

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1964

N:o 18

Innehåll: N:o 18. Landskapsförordning om Ålands yrkesskola.

N:o 18.

LANDSKAPSFÖRORDNING om Ålands yrkesskola.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande, den 15 april 1964.

Med stöd av 24 § landskapslagen den 12 april 1962 om yrkesundervisning (7/62) stadgas:

1 kap.

Undervisningen

1 §.

Vid Ålands yrkesskola finnas fasta avdelningar för undervisning i metallarbete, maskinreparation, elektriska arbeten, husbyggnad och träbearbetning, sömnad, näringsekonomi samt affärsteknik. På de fasta avdelningarna hållas kurser med intagning av elever varje år, vartannat år eller med intagning av elever till ny kurs efter det föregående kurs avslutats. Kurserna må vara alternerande så, att de företräda olika specialområden i branschen.

Yrkesskolans fasta avdelningar omfatta sammanlagt 52 årliga elevplatser.

Utöver de fasta avdelningarna kunna intermittenta kurser anordnas i en bransch, som icke företrädes av någon av de fasta avdelningarna. Specialkurser må ock hållas inom de fasta avdelningarna.

2 §.

Yrkesundervisning av sådant slag, som icke normalt hör till skoltypen, samt undervisning i kursform må meddelas i den mån landskapsstyrelsen därom besluter och erfor-

derliga anslag anvisas i landskapets inkomst- och utgiftsstat.

3 §.

Den praktiska undervisningen vid yrkesskolan omfattar övningsarbeten samt produktiv verksamhet i den av läroplanen bestämda omfattningen.

Praktisk undervisning meddelas:

1) såsom arbetsundervisning i yrkesskolans egna verkstäder eller annorstädes under ledning och tillsyn av skolans lärare; eller

2) såsom arbetspraktik under skolans övervakning på landskapets eller andra arbetsgivares arbetsplatser.

Teoretisk undervisning meddelas:

1) i allmänna ämnen, till vilka höra modersmålet, andra språk, medborgarkunskap, hälsolära och fysisk fostran; och

2) i yrkesämnena, till vilka höra yrkesekonomi, matematik, fysik, kemi, materiallära, verktygslära, yrkesritning, yrkesteknik samt andra därmed jämförliga specialämnena inom vederbörande avdelning och studielinje.

4 §.

Grupp, som erhåller teoretisk undervisning, bör omfatta 10—24 elever och grupp, som erhåller arbetsundervisning, 10—14 elever, försåvitt icke landskapsstyrelsen på synnerliga skäl beviljar undantag.

2 kap.

Förvaltningen

5 §.

Ålands yrkesskola förvaltas under landskapsstyrelsens överinseende av en direktion, som består av ordförande och minst fyra medlemmar, vilka utses av landskapsstyrelsen för tre år åt gången sålunda, att de så vitt möjligt företräda de i undervisningen förekommande yrkesgrenarna. Skolans rektor är självskriven medlem av direktionen.

Direktionen utser inom sig viceordförande.

6 §.

Direktionen behandlar frågor angående yrkesskolans allmänna förvaltning, skötseln av skolans egendom och ekonomi samt undervisningens ordnande. I detta syfte bör direktionen:

1) övervaka och svara för att yrkesskolans undervisning, ekonomi och annan verksamhet handhaves i enlighet med föreskrifterna och på ändamålsenligt sätt;

2) årligen uppgöra kalkyl över yrkesskolans inkomster och utgifter samt inom föreskriven tid insända den till landskapsstyrelsen;

3) besluta om nedsättning av elevavgifter och befrielse från erläggande av desamma;

4) bestämma terminens begynnelse- och avslutningsdag;

5) fastställa ordningsregler för yrkesskolan och elevhemmet samt övervaka deras efterlevnad;

6) avgiva begärda utlåtanden till landskapsstyrelsen och göra framställningar för främjande av yrkesskolans verksamhet; samt

7) behandla de övriga ärenden, vilka med stöd av denna förordning eller utfärdade föreskrifter ankomma på direktionen.

7 §.

Direktionen sammanträder på kallelse av ordföranden, då han finner sådant nödigt eller då rektor eller minst två direktionsmedlemmar det begära. Direktionen är beslutför, då ordföranden eller viceordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna äro närvarande.

Såsom direktionsmötes beslut gäller den äsikt, som omfattats av flertalet röster. Falla rösterna lika, avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör.

8 §.

För yrkesskolan antager landskapsstyrelsen reglemente, som bör innehålla uppgift om:

- 1) avdelningarna och studielinjerna;
- 2) lärotidens längd, antalet veckotimmar och läsårets begynnelsestid;
- 3) inträdesfordringarna;
- 4) elevernas rättigheter och skyldigheter;
- 5) grunderna för avgifter, som uppbäras av eleverna; samt
- 6) uppflyttning från klass och utfärdande av betyg.

Förslag till reglemente och till ändring däri uppgöres av direktionen. Anser landskapsstyrelsen att reglementet bör ändras, skall direktionen beredas tillfälle att yttra sig om ändringen.

9 §.

Rektor och prorektor för yrkesskolan utses inom lärarkollegiet av landskapsstyrelsen för högst tre års tid sedan direktionen och lärarkollegiet hörts.

10 §.

Till lärarkollegiet höra rektor och lärare med huvudtjänst. Rektor må förordna, att till lärarkollegiet skola höra jämväl andra lärare vid skolan. Lärarkollegiet sammanträder på kallelse av rektor.

På lärarkollegiet ankommer att besluta om elevernas vitsord och elevernas fortsatta skolgång efter provtidens utgång, att göra framställningar om understöd och stipendier åt elever samt om disciplinär relegering av elev, att avgiva begärda utlåtanden samt att behandla övriga uppgifter, som ankomma på lärarkollegiet i enlighet med denna förordning och med stöd därav utfärdade bestämmelser.

11 §.

På rektor ankommer:

1) att leda och övervaka skolans verksamhet samt att draga försorg om den allmänna ordningen och disciplinen inom skolan;

2) att övervaka undervisningen genom att tillse, att lärarna behörigen fullgöra sin undervisningsskyldighet och övriga åligganden

3) att uppgöra läsordning för skolan samt lärarnas arbetsfördelning;

4) att ansvara för skolans inkomster och utgifter samt redovisa desamma med iakttagande av, vad därom är särskilt stadgat, ävensom att draga försorg om förvaltningen av skolans fasta och lösa egendom, försåvitt

dessa uppgifter icke i reglementet ålagts någon annan;

5) att bestämma byråpersonalens och övrig personals uppgifter samt övervaka dessas utförande; ävensom

6) att fullgöra de uppgifter, vilka enligt denna förordning eller med stöd därav utfärdade föreskrifter eller enligt landskapsstyrelsens förståndigande ankomma på rektor.

3 kap.

Lärare och annan personal

12 §.

Vid yrkesskolan inrättas i den mån anslag härför beviljas tjänster och befattningar av följande slag: lärare i teoretiska yrkesämnena, lärare i allmänna ämnen, yrkeslärare, arbetslärare, ekonom, kanslibiträden, lagerförvaltare, elevhemsövervakare, vaktmästare eldare, gårdskarlar samt andra extraordinarie och tillfälliga befattningar.

13 §.

Allmänna kompetensvillkor för befattning såsom lärare äro god frejd och sådan hälsa, som icke ställer hinder för handhavandet av lärares uppgifter. Vid anfordran bör sökande förete läkarintyg.

Kompetensvillkor äro härutöver:

1) för befattning såsom lärare i teoretiska yrkesämnena, att sökanden vid teknisk högskola eller tekniskt institut genomgått lärokurs på den studieavdelning, till vars område den lediganslagna tjänstens eller befattningens läroämnen huvudsakligen höra, samt efter examen vid teknisk högskola eller tekniskt institut under en tid av minst två år arbetat i motsvarande praktisk verksamhet, eller att sökanden avlagt slutexamen vid universitet och har vitsord i det huvudämne, vari han skall undervisa;

2) för befattning såsom lärare i allmänna läroämnen, att sökanden avlagt examen vid högskola eller folkskolläraryrkesexamen och att han har vitsord från högskola i det huvudämne, vari han skall undervisa;

3) för befattning såsom yrkeslärare, att sökanden vid en av landskapsstyrelsen godkänd anstalt för utbildning av lärare genomgått lärokursen vid den studieavdelning, som motsvarar hans undervisningsområde, samt att han sedan han fyllt 18 år arbetat inom motsvarande praktiska område minst tre år samt

4) för befattning såsom arbetslärare, att

sökanden genomgått kursen vid teknisk skola på den studieavdelning, till vars område den lediganslagna tjänstens eller befattningens läroämnen höra, eller har motsvarande utbildning inom sin yrkesgren och att han sedan han fyllt 18 år arbetat inom motsvarande praktiska område minst tre år.

Av sådan praktisk verksamhet, som fordras enligt punkterna 1, 3 och 4, räknas sökanden till godo även verksamhet som lärare med huvudsyssla inom motsvarande område vid teknisk läroanstalt eller yrkesundervisningsanstalt, dock icke mera än ett år.

Utöver ovannämnda kompetensvillkor fordras, att sökanden erhållit i examen för yrkesskollärare ingående eller motsvarande av landskapsstyrelsen godkänd lärarutbildning.

Timlärare bör, såvitt möjligt, innehava motsvarande kompetens.

14 §.

Lärartjänsterna vid yrkesskolan anslås av landskapsstyrelsen lediga att sökas inom 30 dagar. Landskapsstyrelsen utnämner lärare efter att ha inhämtat direktionens utlåtande om sökandenas kompetens och lämplighet.

Extra ordinarie lärare antagas av landskapsstyrelsen sedan direktionens utlåtande om sökandenas kompetens och lämplighet införskaffats.

Timlärare antagas av direktionen.

15 §.

Sökande av lärartjänst må förordnas att hålla provtimmar i ämne, som hör till tjänstens undervisningsområde.

Den som valts till lärare, må förordnas att sköta tjänsten under ett provår, varefter han, om han under denna tid på ett tillfredsställande sätt handhaft sin läraruppgift och visat sig lämplig till tjänsten skall erhålla utnämningensbrev eller förordnande.

16 §.

Undervisningsskyldigheten för lärare i yrkesämnena och i allmänna ämnen samt yrkeslärare är 26 veckotimmar och för arbetslärare 28 veckotimmar.

Kräver undervisningens ordnande sådant, må direktionen ålägga lärare att mottaga övertimmar i den mån det befinnes nödigt. Antalet övertimmar må dock icke överstiga 18 veckotimmar.

Utöver undervisningsskyldigheten hör till lärares åligganden:

1) att bistå rektor vid verkställande av inträdesförhör, utfärdande av betyg samt uppgörande av årsberättelse och läsordning;

2) att övervaka den produktiva verksamhetens ändamålsenlighet samt skötseln av maskiner och annan materiel; samt

3) att utföra till skolans verksamhet anslutna arbetslednings-, övervaknings- och andra uppgifter i enlighet med vad rektor bestämmer.

17 §.

Direktionen må förordna någon av lärarna till avdelningsföreståndare. Avdelningsföreståndares uppgifter fastställas i skolans reglemente.

18 §.

Rektors undervisningsskyldighet fastställs av landskapsstyrelsen.

19 §.

Ekonomen vid yrkesskolan bör hava avlagt kommunalexamen eller genomgått kurs vid handelsinstitut eller innehava motsvarande kunskaper och därjämte vara väl förtrogen med offentlig ekonomi.

Ekonomen, vaktmästaren och andra ordinarie befattningshavare utnämns av landskapsstyrelsen sedan direktionens utlåtande inhämtats.

Extraordinarie befattningshavare antagas på rektors framställning av direktionen.

I brådskande fall må rektor antaga vikarie för högst en månads tjänstgöring.

4 kap.

Eleverna

20 §.

För inträde som elev fordras god frejd, för yrket erforderlig hälsa samt att sökanden fyller minst 15 år under det kalenderår, då studierna påbörjas. Inträdesexamen skall avläggas enligt av landskapsstyrelsen meddelade anvisningar. I reglementet må därutöver stadgas om särskilda inträdesfordringar.

Inträdessökande från de i skolan delaktiga kommunerna äga företräde till sammanlagt så stor del av de under ifrågavarande år tillbudsstående platserna för nya elever, som de av kommunerna reserverade platserna utgöra av det för yrkesskolan fastställda elevplatsantalet. De elevplatser, som sålunda stå till kommunernas förfogande, fördelas på

skolans olika avdelningar i förhållande till antalet nya elever, som skola intagas på envar avdelning.

Till de enligt 2 mom. beräknade elevplatserna skola från envar i skolan delaktig kommun i första hand intagas så många elever, som för kommunen enligt 4 mom. kvarstå outnyttjade elevplatser, och därpå så många elever, som kommunen har reserverat elevplatser i yrkesskolan, samt slutligen från de i skolan delaktiga kommunerna gemensamt så många elever, att ifrågavarande platser om möjligt bliva fyllda. Till de platser, som härefter återstå, äga sökande med hemort i landskapet företräde framom övriga sökande.

Hava elever från kommun under ett år icke intagits till det antal, som kommunen äger reserverade platser, skall sålunda outnyttjad elevplats kvarstå för kommunens räkning under högst de tre följande läsåren. Vid beräkning av antalet från kommun intagna elever bortses härvid från dem, som intagits på grund av företrädesrätt till outnyttjade elevplatser.

Den första terminen är provtid, under vilken beslutes om elevens slutliga godkännande till intagning.

21 §.

Mindrebemedlade elever befrias från elevavgift eller erhålla nedsättning däri enligt direktionens prövning.

Elevavgifterna vid skolan, den ersättning, som uppbäres för bostad och kost, för undervisningsmateriel åt eleverna och andra förmåner, fastställas av landskapsstyrelsen på direktionens förslag.

22 §.

I dimissionsbetyg åt elev ävensom i termins- och årsbetyg, som utdelas, böra antecknas vitsord över elevens uppförande och ordning samt kunskaper och färdighet i de olika läroämnena.

Såsom betygsgreder användas: berömliga (10—9) nöjaktiga (8—7), försvarliga (6—5) och svaga (4).

För uppflyttning av elev till högre klass eller för dimissionsbetyg erfordras, att medelvitsordet i läroämnena är minst 6 och att elevens kunskaper och färdighet icke i något ämne bedömts med lägre vitsord än 5. Elev, som har vitsordet 4 i högst två ämnen, uppflyttas till högre klass eller erhål-

ler dimissionsbetyg efter godkänt förhör i dessa ämnen.

Landskapsstyrelsen fastställer blankett för dimissionsbetyg från yrkesskolan. Betygen undertecknas av rektor och klassföreståndare eller annan av rektor utsedd lärare.

23 §.

Landskapsstyrelsen bestämmer de förutsättningar, under vilka skolan har rätt att utfärda intyg däröver, att person, som genomgått yrkesskolans lärokurs, innehar sådan skicklighet i ifrågavarande yrke, som fordras av yrkeskunnig arbetare.

24 §.

Till främjande av godtagbara strävanden må eleverna vid skolan bilda en elevförening, vars stadgar fastställas av rektor, sedan han hört lärarkollegiet.

25 §.

Eleverna böra inom och utanför skolan uppföra sig oklanderligt samt iakttaga skolans ordningsregler.

Överträdelser må bestraffas med tillrättavisning, kvarsittning eller relegering. I ordningsreglerna må härutöver bestämmas andra straff.

Relegering beslutas av direktionen, sedan vederbörande och lärarkollegiet hörts i ärendet. Dock må rektor avhålla elev från skol-

gång, till dess direktionen behandlat frågan om relegering.

5 kap.

Särskilda föreskrifter

26 §.

Lärare vid Ålands yrkesskola, som förordnats till sin tjänst eller befattning innan denna förordning trätt i kraft och som fyllt kompetenskraven enligt tidigare gällande stadganden, är fortfarande kompetent för den tjänst eller befattning, som han innehar, när denna förordning träder i kraft.

27 §.

Direktionen och rektor, som utsetts före denna förordnings ikraftträdande, fungerar till utgången av den därvid fastställda mandattiden, därest icke skäl föreligger att dessförinnan förrätta nytt val.

28 §.

Före denna förordnings ikraftträdande fastställt reglemente skall efterföljas till dess nytt reglemente uppgjorts för skolan. Förslag till nytt reglemente bör inlämnas till landskapsstyrelsen före utgången av år 1964.

29 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 1964.

Mariehamn, den 15 april 1964.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd HUGO JOHANSSON

Lagberedningssekreterare Rolf Sundman